

BOLALAR VA O'SPIRINLARDA INTERNETGA QARAMLIK.

*Guliston Davlat Universiteti Sirtqi
Pedagogika va Psixologiya fakulteti 1-20
guruh talabasi Murodova Dilnoza Albertovna*

Annotatsiya: Maqolada internetga qaramlikning o'spirin o'quvchilariga ta'siri, bu kasallikni o'rganish va uning oldini olish ko'rib chiqiladi. Ushbu yoshda butun dunyo bo'ylab tarmoqqa haddan tashqari ta'sir qilish tendentsiyasi mavjud va keyinchalik xatti-harakatlardagi salbiy og'ishlarga va shaxsni shakllantirishdagi o'zgarishlarga vujudga keladi. O'smirlar barcha bo'sh vaqtlarini gadgetlarga e'tibor bermasdan sarflashadi. Ushbu giyohvandlikdan aziyat chekadigan odamlar haqiqiy hayotga jalb qilinadi va ular odatda ijtimoiy emas. Hamma narsaga befarq va butun dunyo bo'ylab Internet orqali haqiqiy dunyodan xayolot dunyosiga qochishga harakat qilishadi.

KALIT SO'ZLAR: internet , giyohvandlik , o'smirlar , giyohvandlik , giyohvandlik xatti-harakati , gajetlar .

Kirish.

Zamonaviy dunyoda Internet hayotning ajralmas qismiga aylandi. Deyarli har bir kishi muloqot yoki ish/o'qish uchun ma'lumot topish uchun internetga kiradi va shuning uchun har kuni World Wide Webga tashrif buyuradi. Afzalliklarni juda uzoq vaqt davomida sanab o'tish mumkin: yangi tanishlar, ish/o'qish uchun ajralmas yordamchi, uzoqda bo'lganlar bilan aloqada bo'lish, har qanday mavzu bo'yicha juda ko'p ma'lumot, lekin biz asosiy kamchilikni unutmasligimiz kerak - Bolalar va o'smirlarning Internetga qaramligi, chunki ular yoshi turli xil xatti-harakatlarning og'ishlariga ko'proq moyil bo'ladi.

Zamonaviy ijtimoiy tarmoqlar, onlayn kompyuter o'yinlari, har qanday ma'lumotga, hattoki jamiyatdagi eng tabu narsaga Internet orqali kirish imkoniyati asab tizimi hali to'liq mustahkamlanmagan o'smirlar uchun maxsus yaratilgan ko'rinadi, chunki bu yoshdagi (12- 16 yosh) dastlab qochish istagi (ba'zilar haqiqat haqida qayg'urish), xayolparastlik, orzularga moyillik va boshqalarga ega. Kompyuter va Internet yoshlarning bu ehtiyojlarini to'liq qondiradi va ular yordamida o'zining virtual maydonida istalgan odamga aylana oladi.

Bundan tashqari, o'smirlik davrida axloq, yaxshilik va yomonlik haqidagi g'oyalar shakllanadi va ular kompyuter va televizordan axborot oqimi ta'sirida sezilarli darajada buzilishi mumkin.

Internetga qaramlik - bu Internetdan foydalanishga bo'lgan obsesif istak va undan ortiqcha foydalanish, Internetda ko'p vaqt o'tkazish. Internetga qaramlik tibbiy

mezonlarga ko'ra ruhiy kasallik emas. Bu shunchaki onlayn bo'lish istagi emas. Patologik qimor o'yinlari kabi boshqa xulq-atvor buzilishlarida bo'lgani kabi, o'smirlarning kompyuterga qaramligi ham Internetda o'tkaziladigan vaqtni tartibga solish yoki cheklash, shuningdek, ko'pincha o'z his-tuyg'ularini engish qobiliyati ustidan nazoratni asta-sekin yo'qotishi bilan tavsiflanadi. real va virtual hayot o'rtasidagi xiralashgan chegara.

Bugungi kunda ko'pgina zamonaviy kvartiralarda kompyuterlar mavjud va biz bu shovqinli yordamchilarsiz qanday kurashishni tasavvur qilishimiz qiyin - o'qish, ishlash va dam olish. Bir zumda ma'lumotlarni uzatish va kerakli ma'lumotlarni qidirish, do'stlar bilan aloqada bo'lish, xarid qilish, o'yinlar, filmlar va yana ko'p narsalar - bularning barchasi insoniyat foydalanishni yoqtiradigan zamonaviy texnologiyalarning yutuqlaridir.

Kompyuterga qaramlik ishonchsiz, muloqot qilishda qiynaladigan, norozi, o'zini past baholaydigan, kompleksli yoki tabiiy ravishda uyatchan odamlarga ta'sir qiladi. Kompyuter (birinchi navbatda o'yinlar va Internet) ularga haqiqatdan qochish, o'z istaklarini amalga oshirish, muhim, kuchli, qurollangan his qilish va ba'zi yangi his-tuyg'ularni boshdan kechirish imkoniyatini beradi. Virtual dunyoda siz yoshingiz, jinsingiz, ismingiz, tashqi ko'rinishingiz va tarjimai holingizni osongina o'zgartirishingiz mumkin. Vaziyatni yanada kuchaytirib, odam kompyuterda, suhbatlashish yoki o'yin o'ynashda ko'proq vaqt o'tkazishni boshlaydi. Kamdan kam hollarda, odam haqiqat va virtuallikni aralashtirishi mumkin. U yangi yo'llar bilan harakat qila boshlaydi va o'ylaydi, tajovuzkor bo'lib, zo'ravonlikka moyil bo'ladi. O'smirlar, ayniqsa, psixologik qaramlikka moyil. Axir, ular tezda atrofdagi dunyoga va kompyuterlar dunyosiga moslashadi. Ta'kidlanishicha, kompyuterda ko'p vaqt o'tkazadigan bolalar xayolparastlik qilishni to'xtatadi, o'z vizual obrazlarini yarata olmay qoladi, ularda emotsional yetuklik, mas'uliyatsizlik kuzatiladi, xotiraning ayrim turlarining samaradorligi pasayadi.

Internetga qaramlik psixologik muammolarni keltirib chiqaradi: konfliktli xatti-harakatlar, surunkali tushkunlik, real hayotdan virtual makonni afzal ko'rish, jamiyatga moslashishda qiyinchiliklar, kompyuterda vaqtni nazorat qilish qobiliyatini yo'qotish, Internetdan foydalana olmaslik paytida noqulaylik. Internetdan foydalangan holda, o'smir "o'ylash" va "o'rganish" o'rniga "qidirishni" afzal ko'radi. Ko'pgina bolalar otanalari tomonidan taqiqlangan saytlarga tez-tez tashrif buyurishlarini ochiq tan olishadi. Bu pornografiya, o'z joniga qasd qilish saytlari, giyohvandlar va terroristik, millatchi tashkilotlarning saytlarini o'z ichiga oladi. Shu bilan birga, o'smirlarda ruxsatsizlik va jazosizlik illyuziyasi rivojlanadi. Bu inson huquqlarining buzilishini rag'batlantiradi va jazosizlik illyuziyasi tuzoqqa aylanib, haqiqiy hayotda jiddiy oqibatlariga olib kelishi mumkin - axloqning qadrsizlanishi sodir bo'ladi.

"Internet rezidenti" ning asosiy muammolari o'zini o'zi qabul qilish sohasida. O'smirlar yaqin muloqotda va o'zini ochib berishda, o'zlarining "men" va tana ehtiyojlarini qabul qilishda qiyinchiliklarga duch kelishadi. Mumkin bo'lgan sabab - bu o'z-o'zini hurmat qilish mexanizmlari rivojlanmagan bo'lib, o'zi haqida adekvat g'oyalarni shakllantirishga to'sqinlik qiladi. Ba'zi o'smirlar uchun Internetga haddan tashqari jalb qilish kompyuter dasturlarining ishlashini nazorat qilish istagi bilan bog'liq; ular bu nazorat qilish tendentsiyasini insoniy munosabatlar sohasiga o'tkazishlari mumkin, odamlarni manipulyatsiya qilishga urinishlar ko'pincha muvaffaqiyatsiz tugaydi, bu esa o'z-o'zini boshqarishga majbur qilishi mumkin.

Xulosa.

Zamonaviy bolalarning internetga qaram bo'lish tendentsiyasi yuqoriligini aniqladik. 7-sinf o'quvchilari tomonidan "Internetga munosabatingiz" usuli yordamida ko'rsatilgan natijalar - o'quvchilarning 23 foizi Internetga qaram bo'lganligi sababli, deyarli har bir kishi (deyarli 89%) butun bo'sh vaqtini kuniga 6 soatdan ko'proq Internetda o'tkazadi, Xuddi shu Ular Internetning salomatlikka deyarli ta'siri yo'qligiga ishonishadi. Takerning qimor o'yinlariga qaramlikni aniqlash usuliga ko'ra, bitta talaba (6%) salbiy ijtimoiy-psixologik oqibatlariga moyil bo'ladi. Butun sinfnig 24% o'yin o'ynamaydi, lekin ijtimoiy tarmoqlarda muloqot qilishni afzal ko'radi. Qolgan 76% talabalar o'yin o'ynashga minimal vaqt sarflaydilar. O'quvchilarning 21 foizi internetga qaramlik, deyarli 13 foizi oddiy internet foydalanuvchilari va 66 foizi internetga qaram bo'lmagan, lekin kelajakda Internetga qaramlikka aylanishi mumkin bo'lgan Internetga haddan tashqari ishtiyoq.

Xulosa qilib shuni qo'shimcha qilish kerakki, Internetga qaramlik - bu o'ziga qaram bo'lgan xatti-harakatlarning bir turi bo'lib, doimiy ravishda onlayn bo'lishga bo'lgan obsesif istak va undan chiqa olmaslik sifatida tavsiflanadi. Internetdan ortiqcha foydalanish insonda psixologik qaramlikning shakllanishiga yordam beradi. Bu muammo juda dolzarb, chunki odamlar soni doimiy ravishda o'sib bormoqda. Chunki uning shaxsiy fazilatlari, ehtiyojlari, qadriyat yo'nalishlari, dunyoqarashi yanada shakllanishi o'smirning bo'sh vaqtida nima bilan shug'ullanishi va bo'sh vaqtini qanday tashkil etishi va umuman jamiyatdagi mavqeini oldindan belgilab berishiga bog'liq. O'smirlar orasida internetga qaramlik muammosi bugungi kunda dolzarbdir. Internetning so'zsiz zarari haqida xulosa chiqarmasligimiz kerak, chunki u biz uchun katta foyda keltiradi. Shunchaki, Internet maqsadlarga erishish va virtual muammolarni emas, balki real muammolarni hal qilish vositasi ekanligini tushunishingiz kerak. Kundalik hayotda qo'llaniladigan yangi ko'nikmalarga ega bo'lish uchun Internetdan foydalanish kerak. Eng yaxshi oldini olish haqiqiy hayotga rag'batdir va qiziqarli va boy bo'lishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Arestova O.N., Babanin L.N., Voiskunovskiy A.E. Internet foydalanuvchilarining motivatsiyasi. Gumanitar fanlar Internetda tadqiqot / A.E. tomonidan tahrirlangan. Voiskunskiy (Moskva: Mojaisk-Terra, 2000, 431 pp.)
2. Babaeva Yu.D., Voyskunskiy A.E., Smyslova O.V. Internet: shaxsiyatga ta'siri. Gumanitar fanlar Internetdagi tadqiqotlar / Ed. A.E. Voiskunskiy (Moskva: Mojaisk-Terra, 2000, 431 pp.)
3. Balonov I.M. «Kompyuter va o'smir» M., 2002, 32-58-betlar.
4. Voyskunskiy A.E. Internetga qaramlikning dolzarb muammolari // Psixologik jurnal. - 2004 yil.- No 25. - B. 41-62.
5. Vygotskiy A.S. O'smirning pedologiyasi // To'plam. Op.: 6 jildda T. 4. - 462 b.
6. Veresaeva O. "Psixologiya va internet XXI asr bo'sag'asida". Psixologik gazeta No12, 1996 yil, 4-6-betlar.
7. Gogoleva, A.V. Qo'shadi xatti-harakatlari va uning oldini olish / A.V. Gogoleva. - M.: MODEK, 2003. -240-lar.
8. Degterev, A.S., Larionova S.O. Talabalar orasida internetga qaramlik: oldini olish masalalari//Rossiyada o'qituvchilar ta'limi/-2013/ -№ 2 [Elektron resurs] URL: [#"justify">.Drepa M.I.Internetga qaram talaba shaxsining psixologik portreti // TDPU Axborotnomasi. - 2009. - 4-son](#)
9. [Elektron resurs] URL: [#"justify">.Korolenko, Ts.P., Dmitrieva, N.V. Psixoijtimoiy giyohvandlik / Ts.P. Korolenko. - Novosibirsk: Olsib, 2001 - 251 p.](#)